

DRUSKININKŲ LOPŠELIO – DARŽELIO „BITUTĖ“

**MAŠTYMO ŽEMĖLAPIS, KAIP INOVATYVAUS METODO TAIKYMAS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROCESĖ**

**PRANEŠĖJOS DIREKTORIAUS PAVADUOTOJA UGDYMU JŪRATĖ VAIČIULIONIENĖ IR
IKIMOKYKLINIO UGDYMO MOKYTOJA LIGITA RADIUKEVIČIENĖ**

VAIKAI PAŽIŠTA PASAULĮ SKIRTINGAIS BŪDAIS, TODĖL ORGANIZUODAMI JŲ UGDYMO(SI) PROCESĄ, TURIME IEŠKOTI KUO ĮVAIRESNIŲ PAŽINIMO GALIMYBIŲ. BE TO, SIEKIANT UGDYTI ĮVAIRIUS ĮGŪDŽIUS IR SUVOKIMĄ, REIKIA TAIKYTI SKIRTINGUS UGDYMO(SI) METODUS. NEGEBĖJIMAS ĮGYTŲ ŽINIŲ PRITAIKYTI REALIAME GYVENIME YRA PASEKMĖ TO, KAD UGDYMO PROCESSE NEPAKANKAMAI BUVO UGDOMAS KRITINIS IR KŪRYBINIS MAŠTYMAS BEI NEMOKOMA, KAIP ĮGYTAS ŽINIAS SUPRASTI, INTERPRETUOTI. TOKIUS GEBĖJIMUS PADEDA UGDYTI MAŠTYMO ŽEMĖLAPIAI.

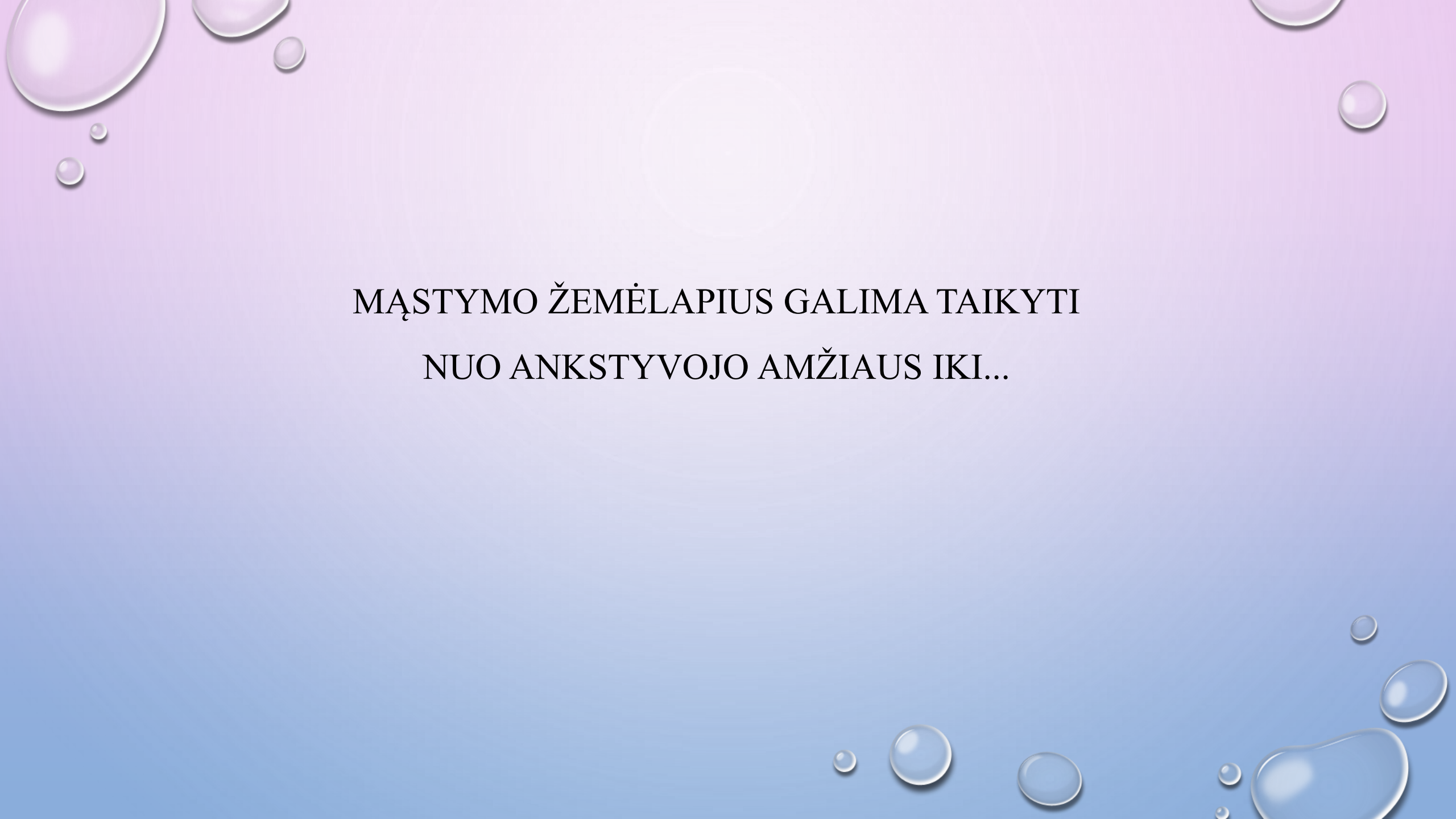
KAS YRA MAŠTYMO ŽEMĖLAPIAI?

MAŠTYMO ŽEMĖLAPIAI – TAI INOVATYVUS MOKYMOSI ĮRANKIŲ RINKINYS (VIZUALŪS PARUOŠTUKAI AR KONSPEKTAI) LEIDŽIANTIS MOKYTOJAMS PRISTATYTI DĖSTOMĄ TEMĄ PRASMINGIAU, GILIAU IR EFEKTYVIAU.

VIZUALINIS MAŠTYMAS – TAI GEBĖJIMAS MAŠTYTI VAIZDAIS IR TŲ MINČIŲ BEI IDĖJŲ IŠDĖSTYMAS VIZUALIAI, SUSIKONCENTRUOJAME NE Į ŽODINĘ, O Į VAIZDINĘ INFORMACIJĄ.

MAŠTYMO ŽEMĖLAPIŲ NAUDA

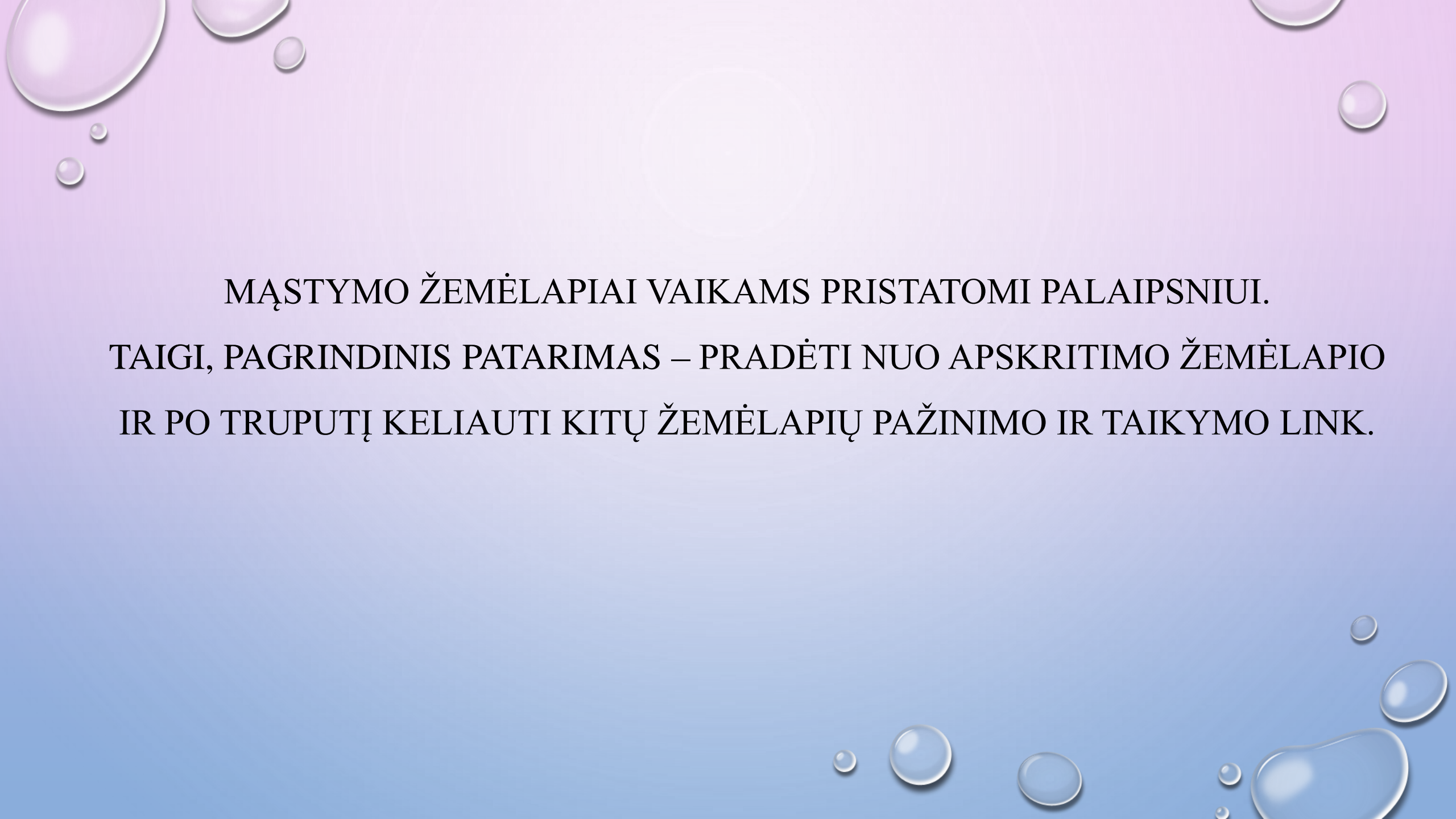
MAŠTYMO ŽEMĖLAPIAI – MAŠTYMAS VAIZDAIS GALI PALENGVINTI KIEKVIENO ŽMOGAUS KASDIENYBĘ, PADĖTI GERIAU ĮSIMINTI IR AIŠKIAU PERTEIKTI INFORMACIJĄ, MAŠTYTI KŪRYBIŠKIAU IR LANKSČIAU.

MAŠTYMO ŽEMĖLAPIUS GALIMA TAIKYTI
NUO ANKSTYVOJO AMŽIAUS IKI...

**MAŠTYMO ŽEMĖLAPIUS PASIRENKAME PAGAL TAI,
KOKIO MAŠTYMO PROCESO UGDOMOJOJE VEIKLOJE REIKĖS:**

1. ATPAŽINIMUI - APSKRITIMO ŽEMĖLAPIS;
2. APIBŪDINIMUI - BURBULO ŽEMĖLAPIS;
3. Palyginimui – Dvigubo burbulo žemėlapis;
4. Grupavimui - Medžio žemėlapis;
5. Sekos sudarymui - Sekos žemėlapis;
6. Visumos išskaidymas į dalis - Skliaustelio žemėlapis;
7. Analogijos kūrimui - Tilto žemėlapis;
8. Priežasčių ir pasekmių ryšių radimui - Priežasties ir pasekmės žemėlapis.

MAŠTYMO ŽEMĖLAPIAI VAIKAMS PRISTATOMI PALAIPSNIUI.
TAIGI, PAGRINDINIS PATARIMAS – PRADĖTI NUO APSKRITIMO ŽEMĖLAPIO
IR PO TRUPUTĮ KELIAUTI KITŲ ŽEMĖLAPIŲ PAŽINIMO IR TAIKYMO LINK.

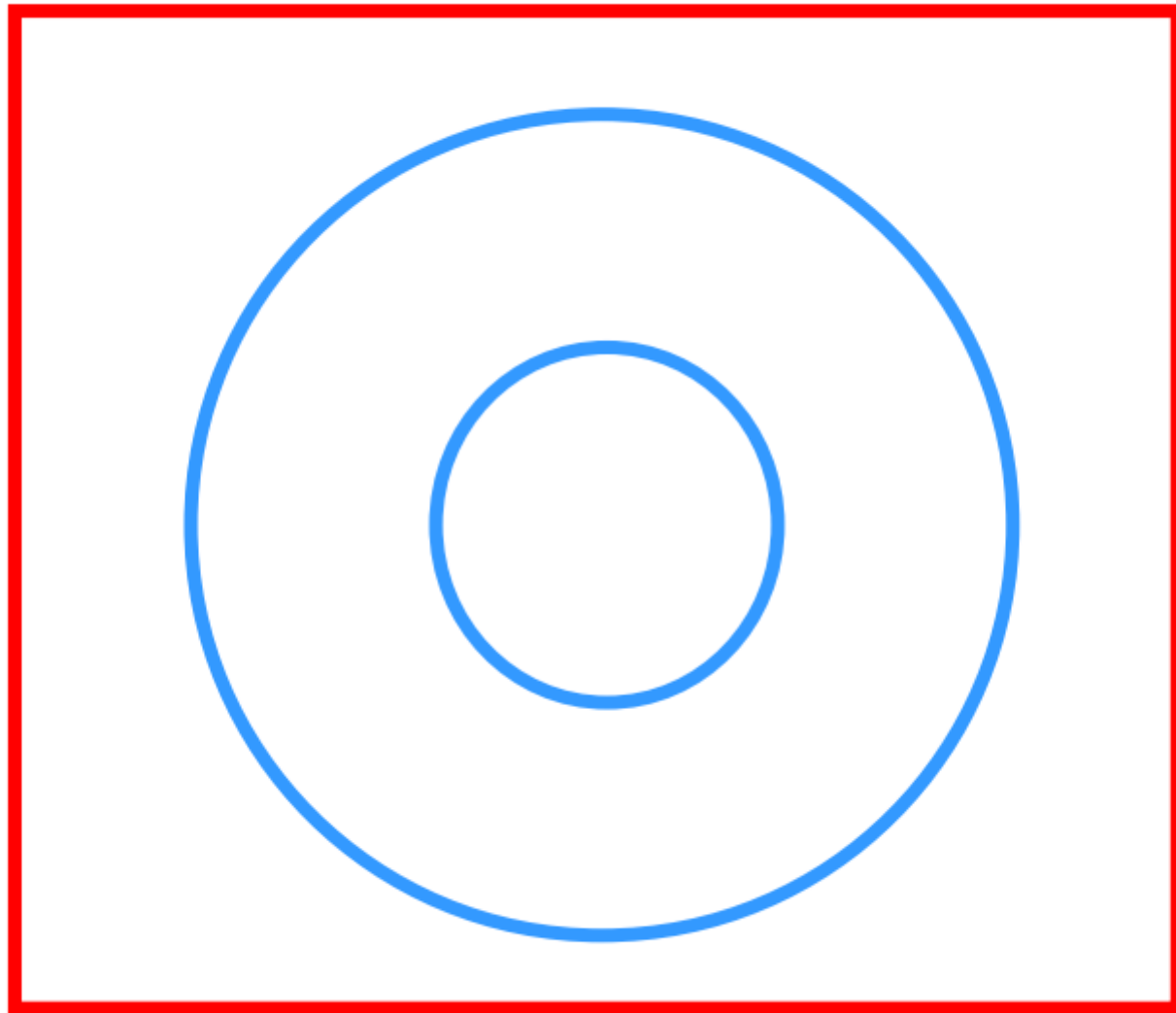
APSKRITIMO ŽEMĖLAPIS

KITAIP TARIANT „MINČIŲ LIETUS“ ARBA GALIMA PASAKYTI TAIP: „PASAKYK, MAN VISKĄ, KĄ ŽINAI APIE...“. ŠIS ŽEMĖLAPIS MOKO VAIKUS DALINTIS INFORMACIJA BEI GILINA SUPRATIMĄ, KAD JIE VISADA GALI SUŽINOTI DAUGIAU. ŠI ŽEMĖLAPIS YRA NAUDINGAS GAUTOMS ANKSTESNĖMS ŽINIOMS PRISIMINTI, NAUJOMS ŽINIOMS IR KŪRYBINĖMS MINTIMS KURTI.

APSKRITIMO ŽEMĖLAPIO KŪRIMO IR VEIKIMO SCHEMA:

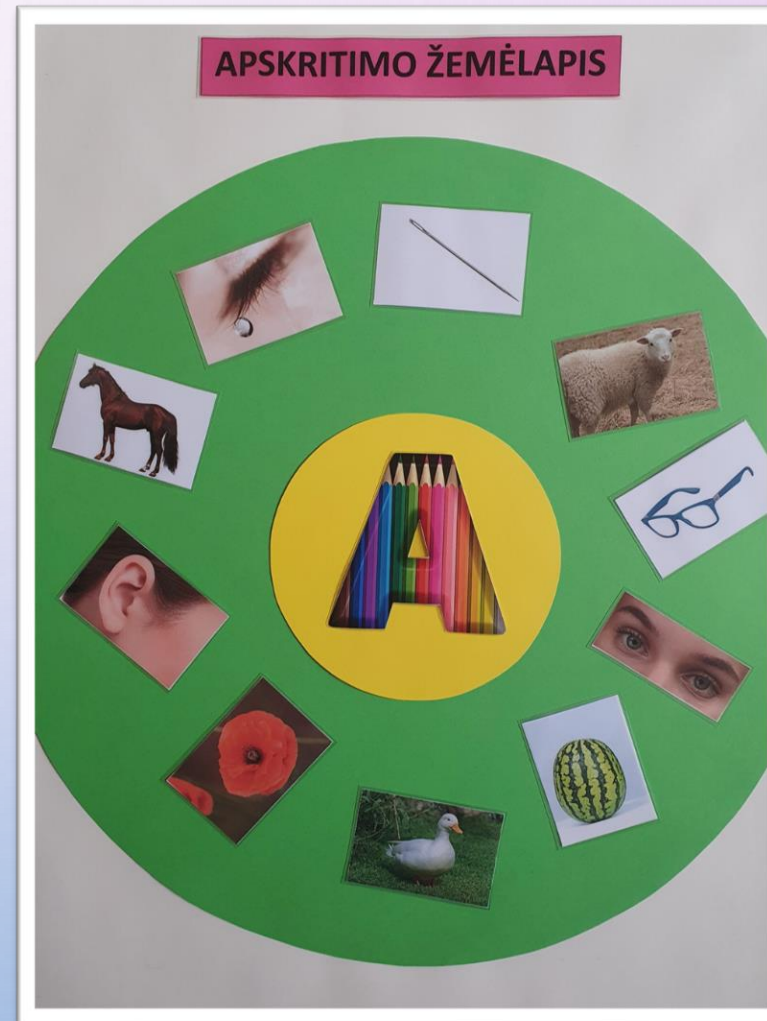
1. NUSIBRĖŽTI CENTRINĮ APSKRITIMĄ (MAŽĄJĮ) IR Į JĮ ĮRAŠYTI (ARBA ĮKLIJUOTI PAVEIKSLIUKĄ) SUPAŽINDINAMO UŽDAVINIO PAVADINIMĄ.
2. NUSIBRĖŽTI IŠORINĮ APSKRITIMĄ.
3. TARP VIDINIO IR IŠORINIO APSKRITIMŲ SURAŠYTI VISKĄ, KĄ ŽINOME APIE SUPAŽINDINAMĄ UŽDAVINĮ.
4. UŽ IŠORINIO APSKRITIMO NUBRĖŽTI KVADRATĄ – TAI VADINAMA RĖMELIU.
5. RĖMELYJE GALIMA PARAŠYTI KLAUSIMUS: „IŠ KUR ŽINAI?“, „KODĖL TAIP GALVOJI?“ ATSAKYMUS Į RĖMELIO KLAUSIMUS UŽRAŠYTI TARP IŠORINIO APSKRITIMO IR RĖMELIO.

KONTEKSTO APIBRĒŽIMAS

Apskritimo žemėlapis

APSKRITIMO ŽEMĖLAPIAI

APSKRITIMO ŽEMĖLAPIAI

APSKRITIMO ŽEMĖLAPIAI

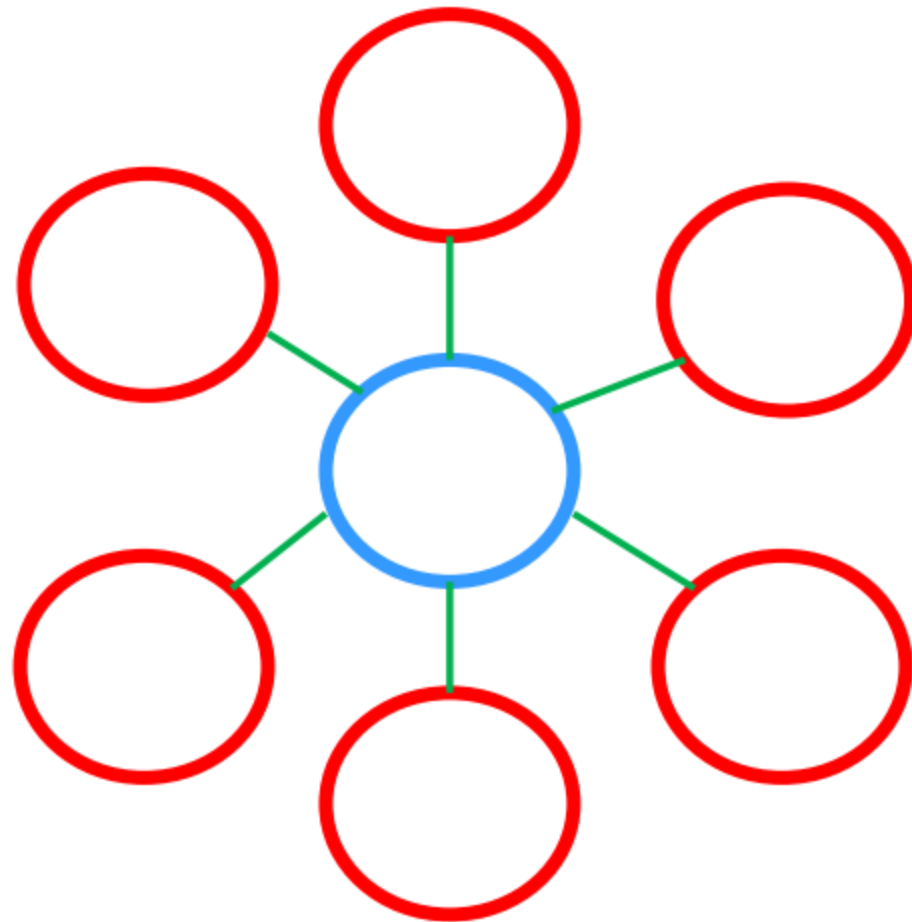
BURBULO ŽEMĖLAPIS

ŠIS ŽEMĖLAPIS, SKIRTAS APIBŪDINTI DAIKTĄ, ŽMOGŲ, GYVŪNĄ, PAUKŠTĮ, AUGALĄ IR T. T. BŪTINA NAUDOTI APIBŪDINANČIUS ŽODŽIUS – BŪDVARDŽIUS AR JŲ FRAZES, PAŽYMINIUS. ŠIS ĮRANKIS NAUDINGAS SAKY TINĖS KALBOS TOBULINIMUI, ŽODYNO PLĖTRAI, MOKYMUISI NAUDOJANTIS VIS AIS POJŪČIAIS, ARGUMENTAVIMUI.

BURBULO ŽEMĖLAPIO KŪRIMO IR VEIKIMO SCHEMA:

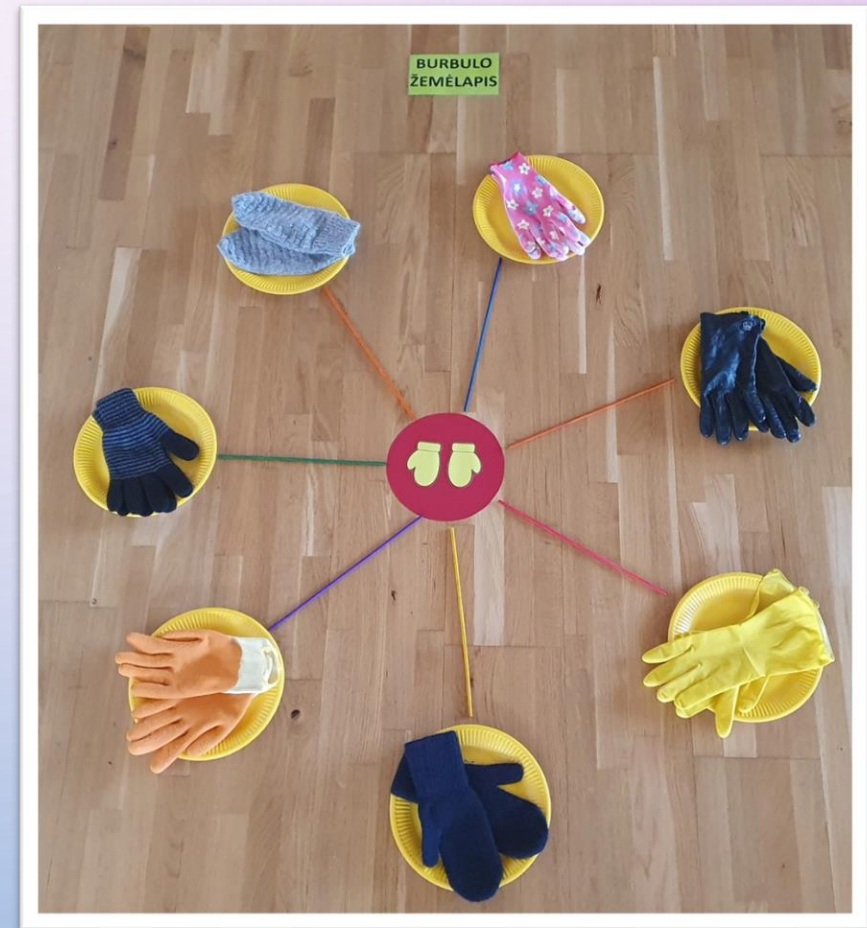
1. NUSIPIEŠTI CENTRINĮ BURBULĄ;
2. NUSIPIEŠTI DAUG BURBULŲ APLINKUI, BESIJUNGANČIŲ SU CENTRINIU. TAI LYG IŠŠŪKIS MAŠTYMUI, NES BURBULŲ SKAIČIUS ATSPINDI IDĖJŲ SKAIČIŲ.
3. CENTRINIAME BURBULE ĮRAŠYTI APIBŪDINAMO - SUPAŽINDINAMO UŽDAVINIO PAVADINIMĄ AR PAVEIKSLĖLĮ.
4. IŠORINIULOSE BURBULUOSE ĮRAŠYTI OBJEKTAŲ APIBŪDINANČIUS ŽODŽIUS AR FRAZES.

APIBŪDINIMAS

Burbulo žemėlapis

BURBULO ŽEMĒLAPIS

BURBULO ŽEMĖLAPIS

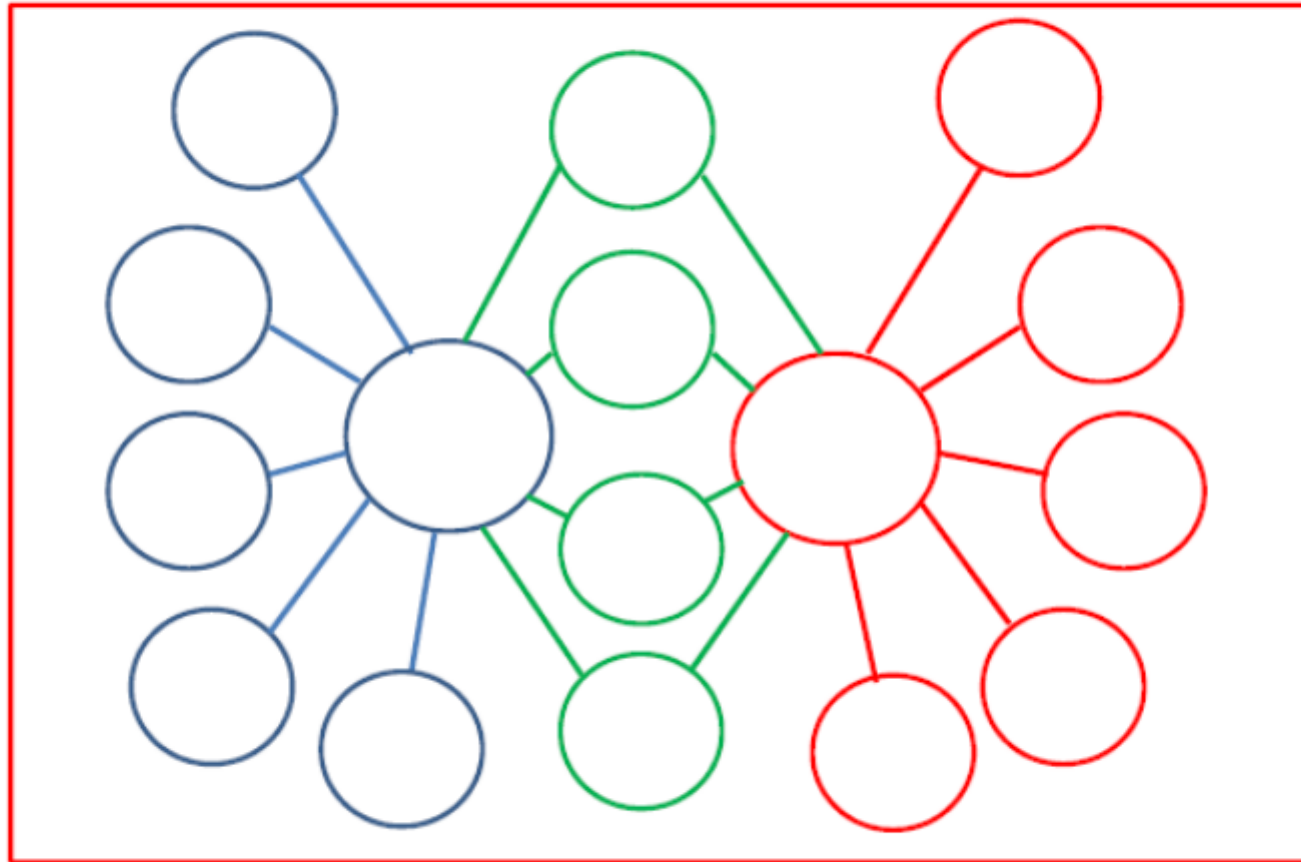
DVIGUBO BURBULO ŽEMĖLAPIS

ŽEMĖLAPIS, SKIRTAS PANAŠUMŲ IR SKIRTUMŲ PAIEŠKAI, LYGINTI BET KOKIUS DU OBJEKTUS. ŠIS ĮRANKIS YRA NAUDINGAS PAAIŠKINANT, KUOMET VAIKAI PAINIOJA DU DALYKUS.

DVIGUBO BURBULO ŽEMĖLAPIO KŪRIMO IR VEIKIMO SCHEMA:

1. NUSIPIEŠTI DU DIDELIUS APSKRITIMUS. JUOSE ĮRAŠYTI DAIKTŲ, GYVŪNŲ, PAUKŠČIŲ PAVADINIMUS ARBA ĮKLIJUOTI PAVEIKSLIUKUS, KURIUOS NORITE PALYGINTI.
2. SURAŠYTI PANAŠUMUS Į VIDURYJE ESANČIUS SUJUNGTUS MAŽESNIUS APSKRITIMUS.
3. IŠORINIUOSE APSKRITIMUOSE SURAŠYTI SKIRTUMUS.
4. SIŪLOMA PRIDĖTI TIEK APSKRITIMŲ, KIEK JUMS REIKIA. KUO JŲ DAUGIAU, TUO LABIAU SKATINAME UGDYTINĮ MAŠTYTI.

PANAŠUMŲ IR SKIRTUMŲ PAIEŠKA

Dvigubo burbulo žemėlapis

DVIGUBO BURBULO ŽEMĖLAPIS

DVIGUBO BURBULO ŽEMĖLAPIS

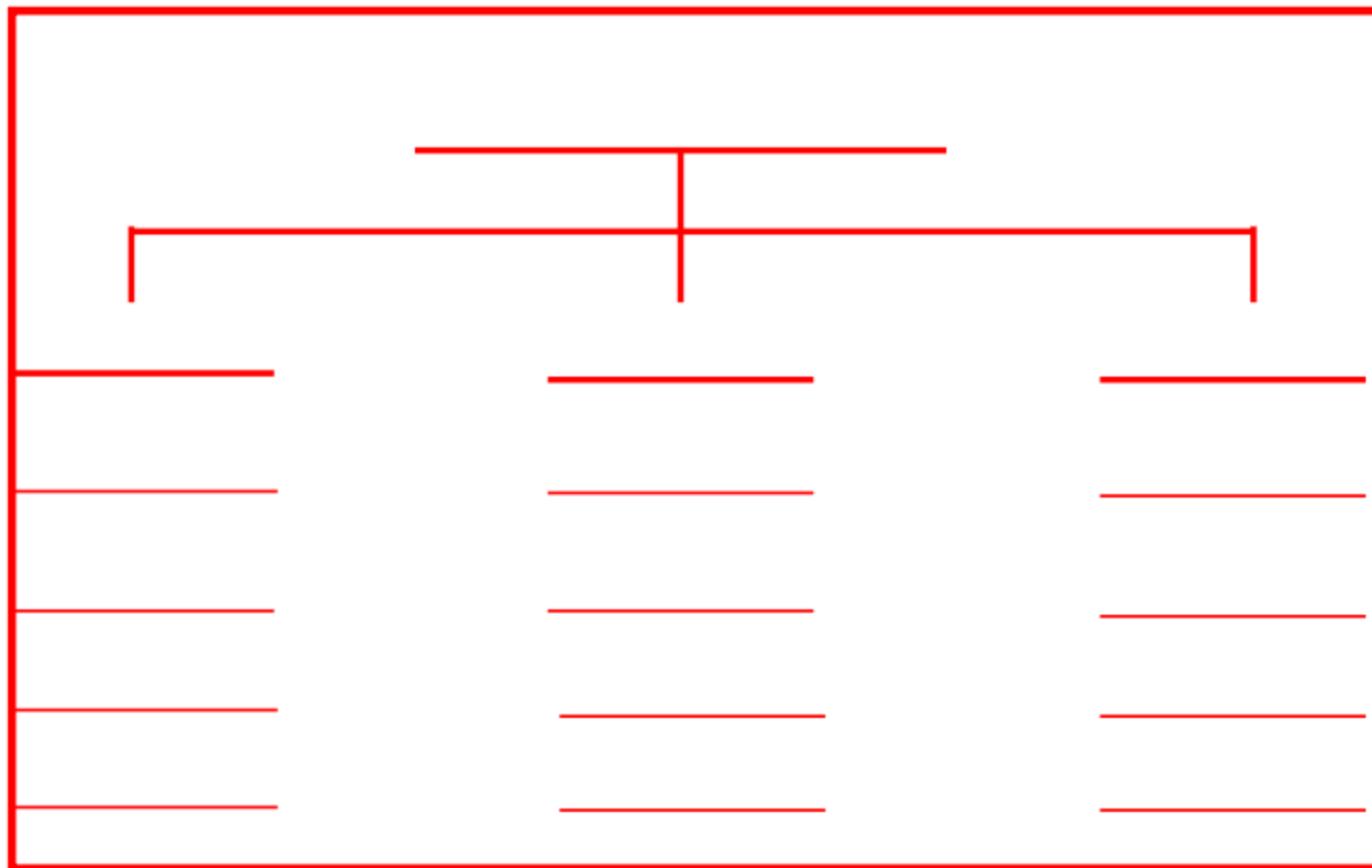
MEDŽIO ŽEMĖLAPIS

ŽEMĖLAPIS, SKIRTAS GRUPUOTI, RŪŠIUOTI, KLASIFIKUOTI.

MEDŽIO ŽEMĖLAPIO KŪRIMO IR VEIKIMO SCHEMA:

1. ŽEMĖLAPIO VIRŠUJE PARAŠYTI TAI, KAS BUS GRUPUOJAMA, RŪŠIUOJAMA., KLASIFIKUOJAMA.
2. ANTROJE EILĖJE UŽRAŠYTI KATEGORIJAS. JAS GALIMA IŠ ANKSTO APGALVOTI AR LEISTI UGDYTINIAMS PASIŪLYTI.

KLASIFIKACIJA

Medžio žemėlapis

MEDŽIO ŽEMĖLAPIAI

MEDŽIO ŽEMĖLAPIAI

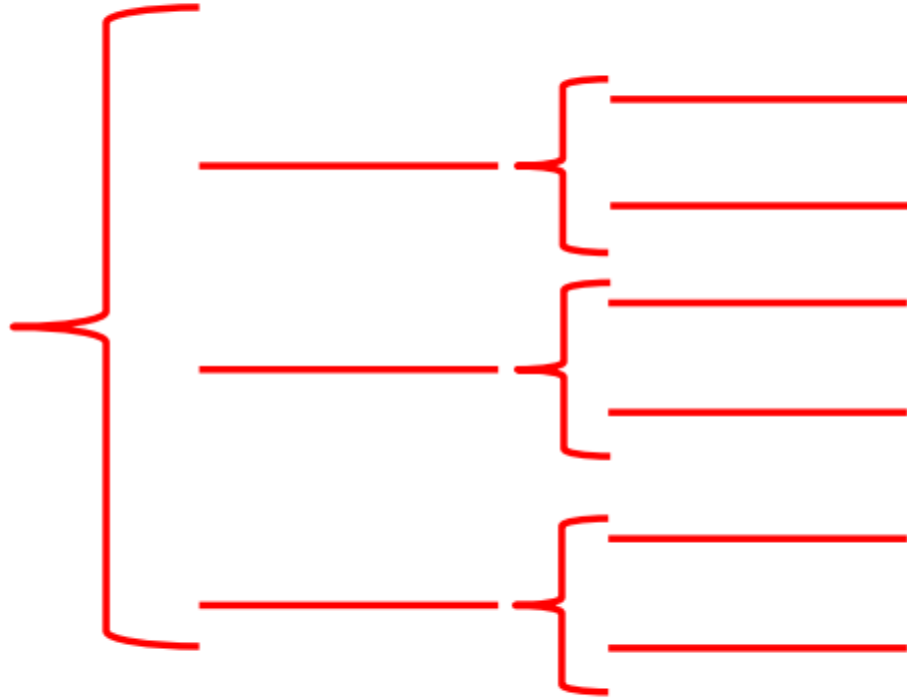
SKLIAUSTELIŲ ŽEMĖLAPIS

ŠIS ŽEMĖLAPIS, SKIRTAS VISUMĄ IŠSKAIDYTI Į DALIS, PARODYTI STRUKTŪRĄ.

SKLIAUSTELIŲ ŽEMĖLAPIO KŪRIMO IR VEIKIMO SCHEMA:

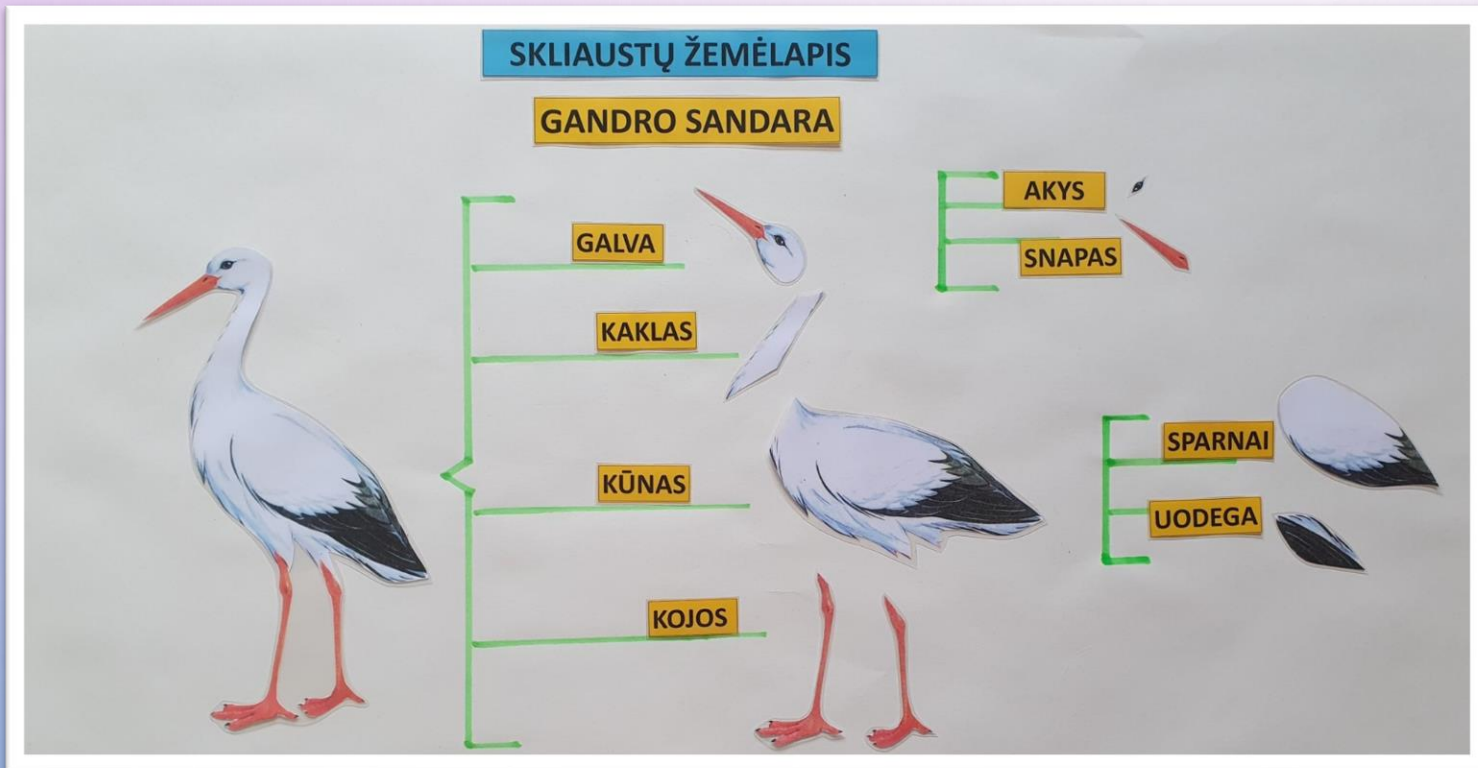
1. KAIRĖJE ŽEMĖLAPIO PUSĖJE, ANT LINIJOS UŽRAŠYTI SUPAŽINDINAMO UŽDAVINIO PAVADINIMĄ.
2. PO TO UŽRAŠYTI SUDĖTINES JO DALIS.
3. GALI BŪTI, KAD KAI KURIAS DALIS GALIMA IŠSKAIDYTI DAR SMULKIAU.

VISUMOS IŠSKAIDYMAS Į DALIS

Skliaustelio žemėlapis

SKLIAUSTELIO ŽEMĖLAPIAI

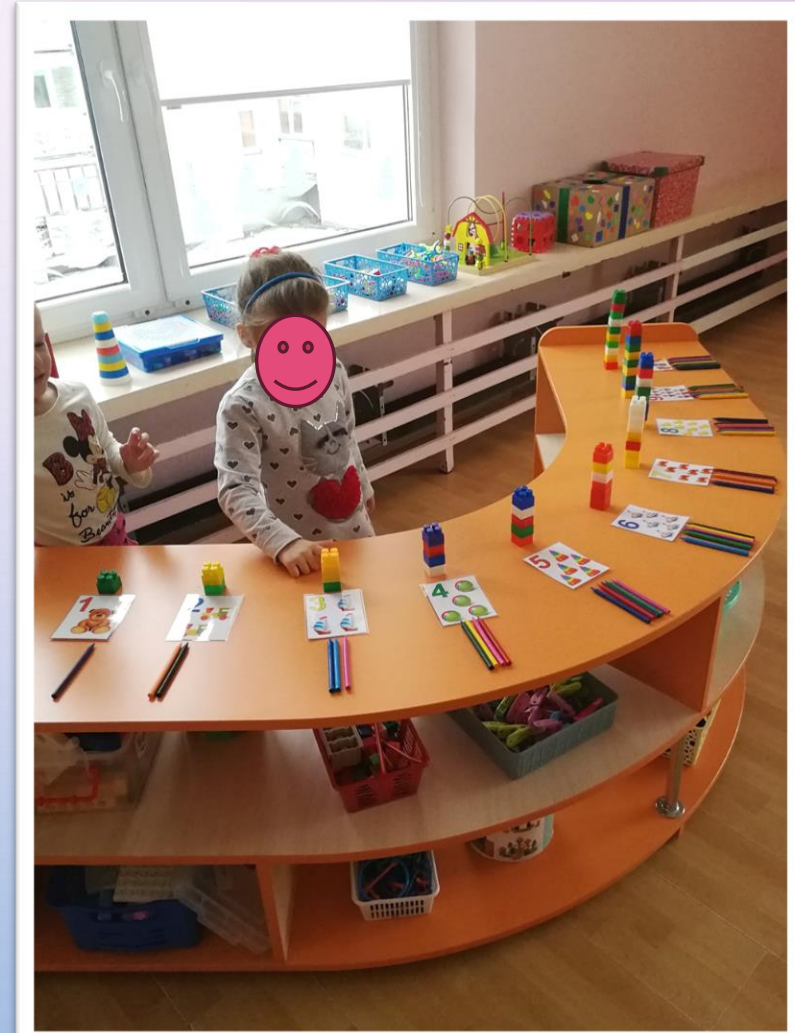
SEKOS ŽEMĖLAPIS

ŽEMĖLAPIS, SKIRTAS SUDARYTI ĮVYKIŲ, EIGOS SEKAI.

SEKOS ŽEMĖLAPIO KŪRIMO IR VEIKIMO SCHEMA:

1. KIEKVIENAS LANGELIS REIŠKIA SVARBŲ ĮVYKĮ SEKOJE.
2. LANGELIAI SUJUNGIAMI RODYKLĖMIS, KURIOS RODO EIGĄ.
3. MAŽESNI LANGELIAI NĖRA PRIVALOMA ŽEMĖLAPIO DALIS.

SEKOS ŽEMĖLAPIAI

SEKOS ŽEMĖLAPIAI

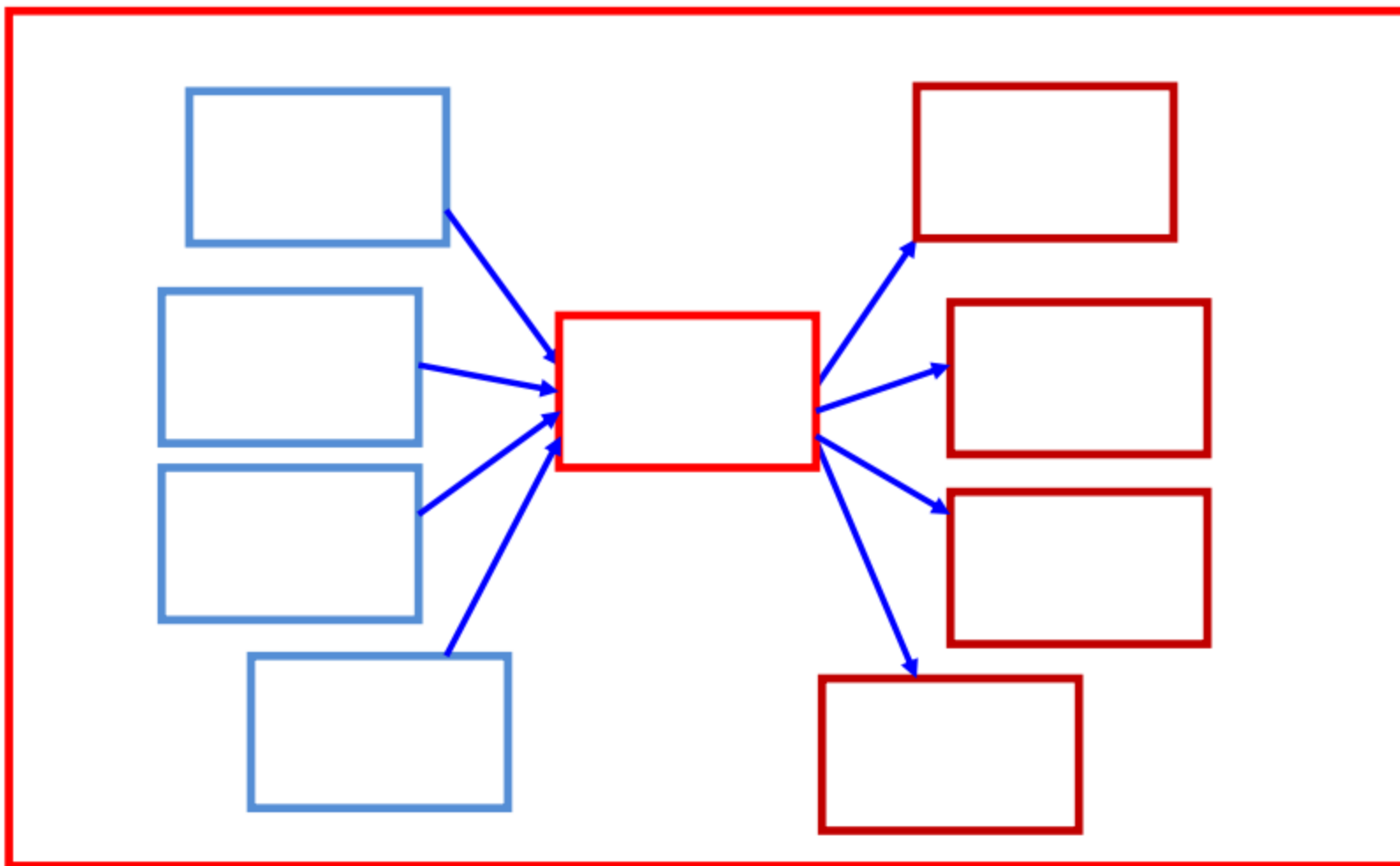
PRIEŽASTIES IR PASEKMĖS ŽEMĖLAPIS

ŽEMĖLAPIS, SKIRTAS PADĖTI IŠSIAIŠKINTI, KOKIOS YRA ĮVYKIO PRIEŽASTYS IR PASEKMĖS. JIS NURODO ĮVYKĮ, KAS JĮ SUKĖLĖ IR KOKIOS BUVO ŠIO ĮVYKIO PASEKMĖS. ŠIS ŽEMĖLAPIS NAUDOJAMAS IR PASEKMIŲ APGALVOJIMUI, ANALIZEI: „JEI – TADA...“, „KAI – TADA...“.

PRIEŽASTIES IR PASEKMĖS ŽEMĖLAPIO KŪRIMO IR VEIKIMO SCHEMA:

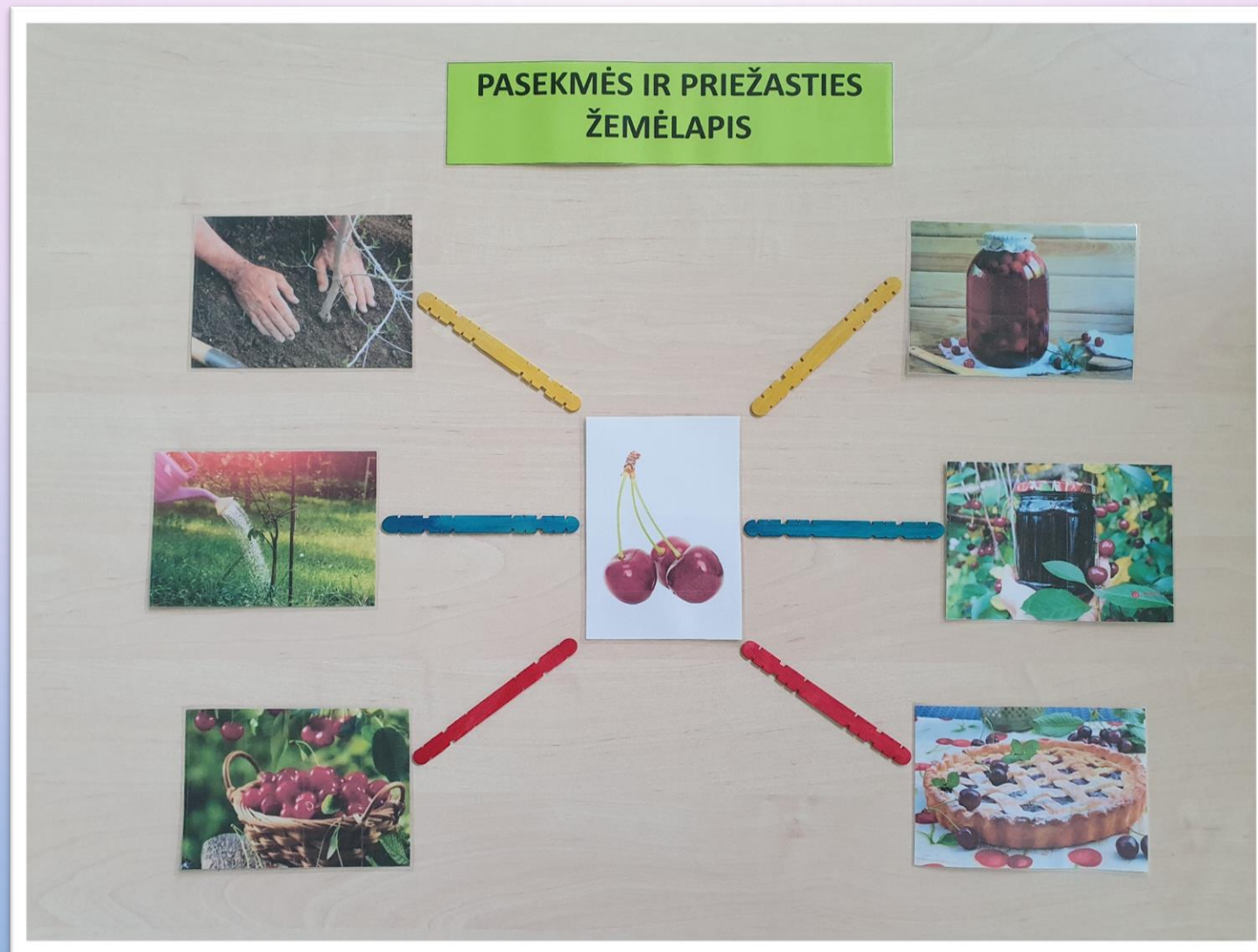
1. VIDURINIAME LANGELYJE ĮRAŠYTI ĮVYKĮ.
2. KAIRĖJE PUSĖJE ĮRAŠYTI TAI, KAS GALĖJO SUKELTI ĮVYKĮ.
3. DEŠINĖJE SURAŠYTI ĮVYKIO PASEKMES.
4. RODYKLĖS TURĖTŲ JUNGTI KIEKVIENĄ PRIEŽASTĮ SU ĮVYKIU.
5. LANGELIŲ NUBRĖŽTI TIEK, KIEK YRA PASEKMIŲ.
6. GALIMA NAUDOTI TIK VIENĄ ŽEMĖLAPIO PUSĘ.

PRIEŽASTIES – PASEKMĒS NUSTATĪMAS

Priežasties pasekmēs žemēlapis

PRIEŽASTIES IR PASEKMĒS ŽEMĒLAPIS

PRIEŽASTIES IR PASEKMĒS ŽEMĒLAPIS

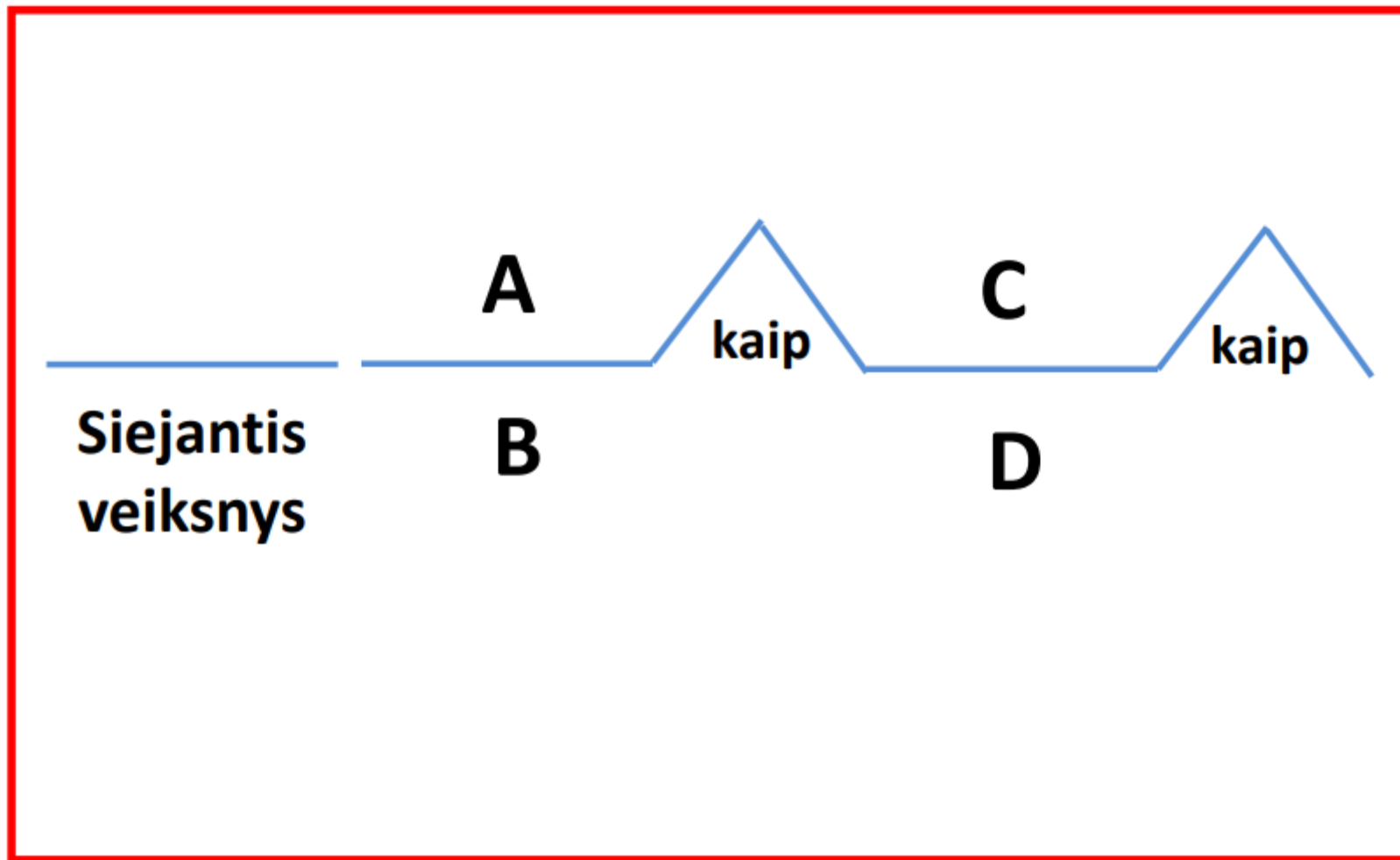
TILTO ŽEMĖLAPIS

ŽEMĖLAPIS, SKIRTAS UŽMEGZTI RYŠIUS, ANOLOGIJAS, SURASTI PANAŠUMUS, BENDRUMUS.

TILTO ŽEMĖLAPIO KŪRIMO IR VEIKIMO SCHEMA:

1. KAIRĖJE NURODOMAS BENDRAS VEIKSNYS – TAI, KAS VIENIJA VISAS OBJEKTŲ PORAS.
2. POROS IŠDĖSTYTOS TAIP: VIENA PO TILTU, O KITA VIRŠ JO.
3. TARP PORŲ YRA APVERSTOS V RAIDĖS FORMOS IŠNAŠA, KURIOJE PARAŠYTA „KAIP“.
4. REZULTATAI TURĖTŲ SUDARYTI PILNUS, LOGIŠKUS SAKINIUS.

ANALOGIJŲ ĮŽVELGIMAS

Tilto žemėlapis

TILTO ŽEMĖLAPIS

TILTO ŽEMĖLAPIS

TILTO
ŽEMĖLAPIS

SĖKLA
AUGALAS

KAIP

KAIP

KAIP

KAIP

DĚKOJAME UŽ DĚMESJ!